

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

*Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра європейських та регіональних студій
факультету міжнародних відносин
ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД*

Присвячуємо:

20-річчю кафедри туризму

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Матеріали
XVII міжнародної наукової конференції

Львів
6-7 жовтня 2023 р.

Львів – 2023

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XVII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2023. – 440 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Литви, Австрії, Німеччини, Великобританії.

Редакційна колегія:

Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Stefanek H.: doctor, Prezydent i kanclerz uczelni Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. W. Pola w Lublinie.

Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ.

Мальський М. З., д. екон. н., професор, декан факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Біланюк В.І., к. геогр. н., доцент, декан географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

канд. геогр. н.: Каднічанський Д.А., Романів П.В., Безручко Л. С., Манько А. М.

канд. екон. н.: Мандюк Н.Л., Грицишин А. Т.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 7 від 13.09.2023 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2023
© Автори статей, 2023

імператриця Марії-Терезії (1741–1780) для лісозаготівель у гірській місцевості. У селах Усть-Чорна, Німецька Мокра і Руська Мокра ще й досі можна побачити вцілілі житла, храми, однак культура та ідентичність колишніх мешканців втрачена через депортацію місцевих німців у повоєнний період. Зі збережених пам'яток відзначимо храми св. Марії Магдалини (1890) в Усть-Чорній та св. Яна Непомуцького (1770-ті) – в Німецькій Мокрій. Окрім храмів, туристичними об'єктами маршруту є дерев'яні хати ХІХ ст., а також оборонні споруди лінії Арпада, збудовані Угорщиною у роки Другої світової війни.

Як висновок, розроблені річково-долинний, передгірський і гірський маршрути повністю розкривають туристичний потенціал Тячівського району Закарпатської області в його геопросторовому вимірі.

Список використаних джерел:

1. Пам'ятки Тячівського району. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_catalog/409072-1-attractions-tiachivskyi-raion.htm (дата звернення 19.09.2023).
2. Гора Темпа – Усть-Чорна – Відпочинок у Карпатах. URL: <https://karpaty.rocks/gora-tempa-0> (дата звернення 19.09.2023).

СТАН ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ПРИРОДООХОРОННОГО, РЕКРЕАЦІЙНОГО ТА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАБОЛОТЦІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Петро Войтків, Євген Іванов

*Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна*

В межах Заболотцівської територіальної громади спостерігається інтенсивне землекористування, якому сприяють природні умови і вигідне фізико-географічне розташування. Громаду утворено шляхом об'єднання Заболотцівської, Ражнівської, Підгорецької та Ясенівської сільських рад Бродівського району. Вона межує: на півночі і сході з Бродівською, на південному-сході – з Підкамінською, на півдні і південному-сході – із Золочівською та на заході – з Буською громадами.

Територія громади відноситься до Східноєвропейської рівнини, як

фізико-географічної країни. За природними зонами північна частина громади входить до Поліської провінції зони мішаних лісів, а південна – до Західноукраїнської провінції зони широколистяних лісів. Північ громади відносять до області Стирського Малого Полісся, району – Підполіського окраїнного Полісся, а південна частина – до області Західноподільської височини, району – Вороняцького горбогір'я [4, 8].

Структура земельного фонду громади є такою: найбільші площі займають сільськогосподарські землі – 12 245,31 га, 52,03 %; ліси й інші лісовкриті території – 9 847,63 га, 41,85 %; забудовані землі – 784,60 га, 3,33 %; водно-болотні землі – 387,37 га, 1,65 %; землі без рослинного покриву – 268,40 га, 1,14 % [3].

Окрім земель з інтенсивним землекористуванням, у громаді знаходяться землі природоохоронного, рекреаційного та історико-культурного призначення. Власне аналіз структури цих земель є метою дослідження. До земель природоохоронного призначення у громаді відносять ділянки суходолу і водного простору з природними комплексами та об'єктами, що мають особливу природоохоронну, екологічну, рекреаційну, естетичну, наукову та іншу цінність, яким відповідно до закону надано статус територій та об'єктів природно-заповідного фонду [5].

Площа земель природоохоронного призначення в колишньому Бродівському районі складає всього 636,60 га і майже половина з них є в межах Заболотцівської громади – 335,40 га. Ці землі розподілені по території громади нерівномірно і представлені здебільшого в його північній і південній частині, зокрема в межах Підгорецької (227,00 га), Ражнівської (62,20 га) і Заболотцівської (46,20 га) сільських рад. В межах Ясенівської сільської ради вони відсутні (табл. 1).

В межах Заболотцівської територіальної громади є такі об'єкти природно-заповідного фонду різного значення [1, 9]: Підгорецький парк (17 га), національний природний парк «Північне Поділля» (227 га в межах громади), відслонення тортонських пісковиків, Заболотцівське та Синичівське урочище.

Підгорецький парк належить до пам'яток садово-паркового мистецтва державного значення. Місцевий парк оточує замок з усіх боків, він вирізняється цілісністю художнього задуму і глибоко продуманим взаємозв'язком рельєфу, архітектури, скульптури і рослинності. Вся перед замковою територією становила собою південну частину парку. Велику роль у цьому відігравала горизонтальність рельєфу [1]. Наймальовничішою

частиною парку є північна, що розкинулася позаду замку у трьох рівнях-терасах. Тут знаходився також і так званий «французький» парк, який розкинувся у східній частині комплексу. Він являв собою добре доглянутий лісовий масив, в якому переважали листяні породи дерев: липи, бука, клена, граба, дуба. Тепер парк знаходиться у жалюгідному стані [7].

Таблиця 1

Землі природоохоронного, рекреаційного та історико-культурного призначення Заболотцівської територіальної громади, в га [10]

Адміністративне утворення	Землі природоохоронного призначення	Землі рекреаційного призначення	Землі історико-культурного призначення
Заболотцівська громада	335,40	126,20	17,40
Заболотцівська сільська рада	46,20	–	–
Підгорецька сільська рада	227,00	80,00	17,40
Ражнівська сільська рада	62,20	46,20	–
Ясенівська сільська рада	–	–	–
<i>колишній Бродівський район</i>	<i>635,60</i>	<i>355,00</i>	<i>17,40</i>

Національний природний парк «Північне Поділля» є природоохоронна територія у східній частині Львівської області. Парк охоплює територію південної частини колишнього Бродівського району, центральну, частину західної, східну та північно-східну частину Золочівського району та східну частину колишнього Буського району. Територія належить до фізико-географічних районів Гологір і Вороняків [1]. Надзвичайну наукову цінність території має співіснування рослин різного походження: західноєвропейського, середземноморського, азійського та північного. Понад 200 видів рослин та біля 30 видів тварин потребують державної, міждержавної та місцевої охорони [7].

Відслонення тортонських пісковиків є геологічною пам'яткою природи місцевого значення в Україні. Розташована на північний захід від села Підгірці. Площа 80 га. Статус надано для збереження відслонення тортонських пісковиків, розташованого на горі Менич, що у пасмі Вороняки. Територія охоплює схили гори Менич [2].

Заболотцівське заповідне урочище місцевого значення в Україні. Розташоване неподалік від села Заболотці. Площа 46,2 га. Перебуває у

віданні ДП «Бродівський лісгосп» (Заболотцівське лісництво). Створено з метою збереження природного ландшафту, характерного для Бродівської рівнини. Охороняється частина лісового масиву з цінними високопродуктивними насадженнями дуба звичайного віком понад 70 років та соснових насаджень віком близько 50 років [2].

Синичівське заповідне урочище місцевого значення в Україні. Розташоване в межах Заболотцівської громади, на захід від села Ражнів. Площа 16 га. Перебуває у віданні ДП «Бродівський лісгосп» (Заболотцівське лісництво). Статус присвоєно для збереження частина лісового масиву з цінним високопродуктивним насадженням сосни звичайної, що зростає в межах природного ландшафту, характерного для Бродівської рівнини [2].

До земель рекреаційного призначення належать земельні ділянки зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів, навчально-туристських та екологічних стежок, земельні ділянки, зайняті територіями будинків відпочинку, об'єктів фізичної культури і спорту, інших аналогічних об'єктів [5].

Аналіз розподілу земель рекреаційного призначення на території колишнього Бродівського району показав, що вони займають площу 355,00 га, а в межах громади всього – 126,20 га. Саме ці землі представлені в межах територій Підгорецької (80,00 га) та Ражнівської (46,20 га) сільських рад.

Малі площі займають землі історико-культурного призначення, до яких належать землі, на яких розташовані: історико-культурні заповідники, музеї-заповідники, меморіальні парки, меморіальні цивільні та військові кладовища, могили, історичні садиби, будинки, споруди і пам'ятні місця, пов'язані з історичними подіями тощо [6]. Зокрема, ці землі, як по району, так і по громаді, розташовані тільки в межах Підгорецької (17,40 га) сільської ради.

Висновки. Заболотцівська громада за площею є незначною у порівнянні з іншими громадами Золочівського району, однак вона добре забезпечена землями природоохоронного призначення, що позначається на екологічному стані земельних ресурсів, у їх використанні та стійкості. Розподіл земель по громаді є нерівномірним і, головню, пов'язаний з ареалами поширення лісів. Землі рекреаційного та історико-культурного призначення також представлені, однак їх площі є меншими.

Серед основних заходів оптимізації щодо раціонального використання цих земель пропонуємо: використовувати ці землі за

призначенням та здійснювати їх належну охорону. Вважаємо, що територія громади володіє потужним туристично-рекреаційним потенціалом, який слід використовувати для її розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бродівський район. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Бродівський_район
2. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка
3. *Войтків П. С., Волошин І. І.* Стан та використання земель сільськогосподарського призначення Заболотцівської територіальної громади Золочівського району Львівської області // Актуальні проблеми дослідження довкілля: матер. X-ої міжнарод. наук. конф. (Суми–Тростянець, 25–27 травня 2023 р.). – Суми, 2023. – С. 131–137.
4. Геоекологія Львівської області: монографія. / Ю. Андрейчук, Л. Безручко, В. Біланюк та ін. / за заг. ред. Є. Іванова. – Львів: Простір-М, 2021. – 606 с.
5. Земельний кодекс України: коментар. – Х.: Одісей, 2002. – 600 с.
6. Земельний кодекс України. – К.: Атіка, 2003. – 96 с.
7. На Західній Україні. З серії «Новий злет природно-заповідної справи на Україні».
8. Природа Львівської області / за ред. К. І. Геренчука. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1972. – 152 с.
9. Стратегія розвитку Заболотцівської об'єднаної територіальної громади Львівської області на 2017–2025 роки. URL: <https://zabolotcivska-gromada.gov.ua/strategiya-rozvitku-gromadi-11-17-21-16-03-2018/>
10. Фондові матеріали головного управління Держгеокадастру у Львівській області по земельних ресурсах. Форма 6-зем. – Львів, 2022.

Наукове видання

Збірник наукових праць

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали
XVII міжнародної наукової конференції**

Комп'ютерна верстка Д. Каднічанський, Т. Завадовський

Відповідальні за випуск
Д. Каднічанський, Ю. Зінько,
Т. Завадовський, А. Грицишин

Підп. до друку 30.09.2023 р. Формат 60×84/16
Папір офсетний. Друк на різогр.
Умовн. друк. арк. 14,2.
Тираж 100 прим.